

มติชน

Matchon
Circulation: 830,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/กระแสรศรศน์

วันที่: พุธ 7 กันยายน 2554

ปีที่: 34

ฉบับที่: 12233

หน้า: 6(ล่างขวา)

Col.Inch: 118.62

Ad Value: 130,482

PRValue (x3): 391,446

ศิลป์: ชาว-ดำ

คอลัมน์: ดุลยภาพ ดุลยพินิจ: นโยบาย...ที่ดินป่าไม้ถึงเวลาต้องสังคายนา?

ไปปฏิรูป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าที่ดินโซน C มักไม่เหมาะกับการเกษตร แต่เหมาะกับการทำรีสอร์ท

นโยบายเหล่านี้ทำให้นายทุนและผู้มีอิทธิพลมุ่งหวังไปครอบครองที่ดินที่หลุดจากกฎหมายป่าไม้มาเป็น ส.ป.ก. เพราะโทษของผู้ซื้อตามกฎหมาย ส.ป.ก.อ่อนกว่ากฎหมายป่าไม้

จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมนักการเมืองจึงมักมีบทบาทมากในการปรับเปลี่ยนนโยบายป่าไม้/ที่ดิน ดังนั้น รัฐจึงควรตรวจสอบการถือครองที่ ส.ป.ก. ที่นักการเมืองเข้าไปครอบครองอยู่ด้วย

ตำนานวังน้ำเขียว ความเป็นมาของปัญหาวังน้ำ

เขียว จากเอกสารที่มีอยู่ในปัจจุบันสรุปได้ว่า มีภาพถ่ายทางอากาศที่แสดงให้เห็นว่ามีผู้คนอพยพไปอยู่บริเวณบ้านศาลเจ้าพ่อ (ซึ่งปัจจุบันอยู่ในอำเภอวังน้ำเขียว) หลังมีการก่อสร้างถนนหมายเลข 304 ในปี พ.ศ.2508

ต่อมาพื้นที่เกือบ 300,000 ไร่ ได้ถูกประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติในปี พ.ศ.2515 และป่าภูเขาหลวง (736,000 ไร่ ในปี พ.ศ.2516) อ.วังน้ำเขียว ได้ถูกประกาศเป็นพื้นที่ปฏิรูปมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 และป่าสงวนบางส่วนประมาณ 200,000 ไร่ ส.ป.ก.ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ไปจัดสรร

ดังนั้น ประชาชนที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นพื้นที่ของตนเองจริง ที่ได้มาก่อนประกาศป่าสงวนคงน้อยมาก

แสดงให้เห็นว่าที่ดินที่เป็นปัญหาของวังน้ำเขียวในวันนี้ จึงมีทั้งที่ที่บุกรุกเขตอุทยาน พื้นที่ที่ผู้ครอบครองไม่มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องถูกเพิกถอนสิทธิ (ส.ป.ก.และที่ป่าสงวน)

การผ่อนปรนให้นายทุนทำกินต่อไปย่อมเป็นไปได้ เพราะหมายถึงว่ารัฐต้องผ่อนปรนทั้งประเทศ และในปัจจุบันกรมอุทยานฯ ได้มีการฟ้องร้องประชาชนรายเล็กรายน้อยที่เข้าไปบุกรุกว่า ทำให้ "โลกร้อน" หากจะละเว้นนายทุนรายใหญ่ก็ต้องถือว่าละเว้นการปฏิบัติในหน้าที่อาจจะต้องถูกเอ็นจีโอทั้งหลายฟ้องศาลปกครองให้กรมอุทยานฯ และกรมป่าไม้ดำเนินการตามกฎหมาย

เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2540 มีมติ ครม. (สัญญา) ที่วังน้ำเขียวให้ปรับแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่อยู่เป็นสิทธิทำกินพิเศษ (ส.ท.ก.พิเศษ) คือ อนุญาตให้อยู่ ทำกินได้ ในปีเดียวกัน (ปี พ.ศ.2540) ก็พบการสูญที่ ส.ป.ก. และพบบ้านทรงสเปน ซึ่งไม่มีผู้อ้างเป็นเจ้าของ

แต่เลือกกันแซดบนหน้าหนังสือพิมพ์ว่าเป็นของมาตามพิเค

บ้านทรงสเปนถูกยึดให้ ส.ป.ก.ครอบครองเป็นสำนักงานจนถึงปัจจุบันขณะนั้นหนังสือพิมพ์ได้ออกมาแฉกรณีบ้านทรงสเปน และเรียกมติ ครม.วังน้ำเขียวว่ามติสูญป่าวังน้ำเขียว จนกระทั่งรัฐบาลต้องล้มเลิกมตินี้ไปในที่สุด

ทุกวันนี้ที่วังน้ำเขียวพบรีสอร์ทในพื้นที่กว่า 100 แห่ง ชาวบ้านที่ครอบครองที่ ส.ป.ก. จำนวนมาก ล้วนขายที่ดินของตนไปแล้วกลายเป็นคนงานบ้าง ย้ายออกไปบ้าง ทั้งๆ ที่ ตามกฎหมายที่ ส.ป.ก. กำหนดคือ เกษตรกรผู้ชายจะเสียสิทธิ ผู้ซื้อผิดกฎหมาย และจะเสียเงินฟรี

คาดว่าอาจมีที่ดินจำนวนมากที่เป็นของผู้มีอิทธิพลซึ่งนักการเมืองหนุนหลัง นำเอาที่ ส.ป.ก. ไปออกหนังสือเอกสารสิทธิโดยมิชอบ

ปัญหาที่ดินที่วังน้ำเขียวไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นที่วังน้ำเขียวนั่น แต่เกิดขึ้นทั่วประเทศในประเทศไทย กล่าวคือ ชาวบ้านได้ที่ ส.ท.ก. หรือที่ ส.ป.ก.แล้วขายสิทธิให้แก่นายทุน ทำให้มีการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์เดิม แล้วรัฐก็ต้องหาที่ใหม่ให้เกษตรกรไร้ที่ดินทำกินไม่มีที่สิ้นสุด ที่ดินของรัฐ (ซึ่งที่จริงก็คือ ที่ดินของคนไทยทุกคนที่รัฐเป็นผู้ดูแล) ก็ตกไปอยู่ในมือนายทุน และผู้มีอิทธิพล เป็นวงจรรูปาทวิหมุนเวียนไปไม่สิ้นสุด

ทางออกที่ผู้เขียนเห็นว่าจะต้องทำในระยะสั้น ก็ต้องยึดที่ที่ได้มาตามกฎหมาย กลับมาเป็นสมบัติของรัฐ หากมีความจำเป็นต้องหาอาชีพให้ชาวบ้านแถวนั้น ก็อาจจะให้เอกชนมาประมูลสถานที่บางแห่งที่มีผลด้านการจ้างงานไปโดยวิธีการอันโปร่งใส โดยกำหนดราคาขั้นต่ำไว้พอสมควร และมีใช้อุปโภคบริโภคให้นายทุนเดิมได้เข้าไปในราคาถูก

รีสอร์ทบางแห่งก็อาจจะต้องรื้อทิ้งและนำมาจัดสรรให้ผู้อยากไว้จริงๆ ผู้ที่เคยได้สิทธิแล้วแต่ขายไปก็ไม่ควรได้สิทธิอีก

ในระยะยาวรัฐบาลใหม่ต้องเร่งรัดสะสางปัญหาที่ดินป่าไม้ และการพิสูจน์สิทธิให้ชาวบ้านโดยเร็วไวควรให้ อปท.และประชาคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเพิกถอนสิทธิที่ดินที่ได้มาโดยมิชอบ เพราะชาวบ้านจะรู้ว่าที่ไหนเคยเป็นที่ป่าที่สาธารณชนมาก่อน และจัดสรรให้ประชาชนที่ไร้ที่ทำกินในพื้นที่ ส่วน ส.ป.ก.เอง ซึ่งเริ่มจะไม่มิตินที่จะจัดสรรแล้วควรใช้ทรัพยากรบุคลากร และงบประมาณที่มีอยู่ตรวจสอบ ส.ป.ก. 4-01 ที่ตกไปอยู่ในมือนายทุนและเพิกถอนคืนมาควรมีการศึกษาบทบาทใหม่ของ ส.ป.ก.ว่าจะเป็นอย่างไ

การมอบที่ดิน (ที่ไม่ค่อยมีศักยภาพด้านการเกษตร แต่มีศักยภาพด้านรีสอร์ท) ให้แก่คนจนคงไม่ใช่วิธีแก้ไขความยากจนอีกต่อไป เพราะวังน้ำเขียวเองก็เป็นเครื่องพิสูจน์มาแล้ว

เรื่องดินเรื่องป่า ไม่ใช่แค่เรื่องความยากจน แต่ยังเป็นเรื่องผลประโยชน์และการเมือง การสังคายนาควรมีกระบวนการที่โปร่งใส ยุติธรรม และอยู่ในสายตาประชาชน